

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету інженерії, транспорту
та архітектури


Олег ПОЛІЦУК
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
09 2024 р.
СИЛАБУС

Навчальна дисципліна

Основи технічної експертизи та страхування на транспорті

Освітньо-професійна програма **Автомобільний транспорт**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Володимир ГОНЧАР
Профайл викладача	http://znm.khnu.edu.ua/vykladatsky-sklad/
E-mail викладача(ів)	honcharv@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	0972295887
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9003
Навчальний рік	2024-2025
Консультації	Очні: понеділок, 3-я пара, 4-219; он-лайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю		
					Кредити ЄКТС	Аудиторні заняття							Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Залік	Іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
В	Д	2	1	4	51	34	17			69			+		

Анотація дисципліни

Дисципліна «Основи технічної експертизи та страхування на транспорті» є одною з вибіркових в циклі дисциплін технологічного циклу при підготовці фахівців з автомобільного транспорту, відновлення та технічний сервіс автомобілів.

На основі вивчення загальних понять з права, технічної діагностики та ремонту автомобілів, отриманих при вивченні окремих розділів вищої та прикладної математики, інженерної та комп'ютерної графіки, прикладної механіки дисципліна розглядає методи діагностики ТЗ, підбирання відповідних попередніх підготовчих операцій, правильного підбору матеріалів та інструментів для діагностики, вірного визначення експлуатаційних характеристик та методів контролю згідно з призначенням ТЗ, розрахунки ризиків пов'язаних з експлуатацією ТЗ

Пререквізити – право, інженерна та комп'ютерна графіка, фізика. **Кореквізити** – основи технічної діагностики автомобіля, кваліфікаційна робота.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. навчити здобувачів основам технічної експертизи після ДТП та інших потреб та обирати раціональні страхові захист під час експлуатації.

Завдання дисципліни. надати здобувачам знання з страхування, порядку проведення страхових дій, експертизи та порядку їх проведення.

Очікувані результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен правильно **визначити**, причини та наслідки ДТП під час експертизи, **вибирати** необхідний вид страховки, підбирати необхідний розмір страхового платежу та компенсації в разі настання страхового випадку; **володіти** знаннями з основних правил при проведенні експертизи транспортних засобів та страхування, розуміти що стало причиною події, чинники, які вплинули на це, правильно оформляти необхідні документи, **призначати** найбільш розповсюджене обладнання для проведення експертиз оформляти необхідні документи, **призначати** найбільш розповсюджене обладнання для проведення експертиз.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції	Тема лабораторної роботи	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год	Література
1	2	3	4	5	6
1	Предмет, метод та зміст курсу	Вступ. ТБ при проведенні лабораторних робіт.	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 1). Підготовка до виконання лабораторної роботи. №1.	4	[3 с. 3-6, 83-84, 4, с. 6-9]
2	Класифікація страхування	Порядок заповнення бланку поліса ОСЦПВ власників наземних ТЗ	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 2). Підготовка до виконання лабораторної роботи. №1.	4	[1, с. 40-60, 4 с. 10-17]
3	Нетрадиційні види страхування Методи страхування та системи страхових виплат	Порядок заповнення бланку поліса ОСЦПВ власників наземних ТЗ	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 3). Підготовка до захисту лабораторної роботи №1.	4	[3, с. 10-13, 4 с. 17-24]
4	Страховий ринок України	Порядок заповнення бланку поліса ОСЦПВ власників наземних ТЗ	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 1-4). Захист лаб. роб. №1.	4	[3, с. 14-15, 4, с. 25-30]
5	Страхування на автомобільному транспорті	Заповнення Повідомлення про ДТП (європротокол)	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 5). Підготовка до виконання лабораторної роботи №2.	4	[3, с. 61-68, 4, с. 39-43]
6	Страхування на автомобільному транспорті	Заповнення Повідомлення про ДТП (європротокол)	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 6). Підготовка до виконання лабораторної роботи №2.	4	[3, с. 61-68, 4, с. 39-43]
7	Страхування відповідальності на автомобільному транспорті	Заповнення Повідомлення про ДТП (європротокол)	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 7). Захист лаб.роб. №2.	4	[3, с. 73-80, 4, с. 51-68]

1	2	3	4	5	6
8	Страховання відповідальності на автомобільному транспорті	Тестовий контроль програмного матеріалу	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 8). Підготовка до виконання лабораторної роботи №3. Підготовка до тестового контролю з тем 1-3.	4	[3, с. 73-80, 4, с. 51-68]
9	Актуарні розрахунки страхових тарифів на автомобільному транспорті	Визначення швидкостей ТЗ при зіткненні.	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 9). Підготовка до виконання лабораторної роботи №3.	4	[3, с. 10-14, 4, с. 75-84]
10	Страхове шахрайство на автомобільному транспорті	Визначення швидкостей ТЗ при зіткненні.	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 10). Підготовка до виконання лабораторної роботи №3.	4	[3, с. 106-115, 4, с. 91-97]
11	Загально-методичні положення та організаційно-правові питання експертизи	Визначення швидкостей ТЗ при зіткненні.	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 11). Захист лаб.роб. №3	4	[3, с. 163-186, 4, с. 97-104]
12	Визначення ефективності гальмування транспортного засобу	Тестовий контроль теоретичного матеріалу	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 12). Підготовка до виконання лабораторної роботи №4. Підготовка до тестового контролю	4	[3, с. 17-29, 4, с. 104-111]
13	Дослідження наїзду автомобіля на пішохода	Розв'язування типових задач	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 13). Підготовка до виконання лабораторної роботи №4.	4	[3, с. 18-32, 4, с. 120-140]
14	Дослідження керованості, стійкості та маневру автомобіля	Розв'язування типових задач	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 14). Підготовка до виконання лабораторної роботи №4.	4	[2,7,20]
15	Дослідження зіткнення транспортних засобів	Розв'язування типових задач	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 15). Захист лаб.роб. №4.	4	[1,8]
16	Дослідження зіткнення транспортних засобів	Тестовий контроль теоретичного матеріалу	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 16).	4	[1,8]
17	Новітні технології дослідження обставин дорожньо-транспортної пригоди	Підсумковий захід	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 1-17).	5	[3,8,10,16]

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і лабораторні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До лабораторних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній

освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з врахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих її видів робіт. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування перед допуском до виконання лабораторної роботи – здійснюється на її початку; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом захисту кожної лабораторної роботи та індивідуального домашнього завдання згідно з робочою програмою дисципліни і робочим навчальним планом.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та лабораторних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів перед допуском до виконання лабораторної роботи; знання теоретичного матеріалу з теми; якість оформлення протоколу; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення; своєчасний захист лабораторної роботи.

При цьому використовуються методи поточного контролю: усне опитування перед допуском до лабораторного заняття; захист лабораторних робіт; тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються лише результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал за всі види поточних робіт автоматично отримує **залік** з дисципліни, в іншому випадку, вважається невстигаючим.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль, залік
Лабораторні роботи №:				Тестовий контроль:	Підсумковий контрольний захід
1	2	3	4	Т 1	-
ВК: 0,6				0,4	-

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт, Т –тестовий контроль.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестові завдання	0–10	11–15	16–18	19–20
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені літерами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Викладач на наступному занятті оголошує

результати тестування. Тестування студент може також пройти і в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
A	4,75–5,00	5	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4	<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Оцінка виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Питання підсумкового контролю з дисципліни

1. Що таке страхування?
2. У чому полягає основна мета страхування?
3. Назвати етапи розвитку страхування в Україні.
4. Дати характеристику основних суб'єктів страхування.
5. Які є основні ознаки страхового захисту?
6. Які існують джерела забезпечення страхового захисту?
7. У чому призначення фондів самострахування?
8. Що призводить до появи ризиків?
9. Що необхідно для створення реально можливої системи заходів з метою запобігання втрат?
10. Від яких чинників залежить розмір і структура фондів, що використовуються з метою страхового захисту страхувальників?
11. Які були витоки страхування?
12. Назвати основні віхи в еволюції страхування.
13. Перелічіть функції страхування і охарактеризуйте їх.
14. Охарактеризуйте основні принципи страхування.
15. Яка роль страхування для економіки в умовах розбудови ринкових відносин в Україні?
16. Яка роль страхування в активізації бізнесу?
17. Механізм взаємодії страхування з бізнесовою сферою.
18. Механізм взаємодії страхування з бюджетною сферою.
19. Механізм взаємодії страхування з різними верствами населення.

20. Що таке умовна та безумовна франшиза?
21. Що розуміють під класифікацією у страхуванні?
22. Що розуміється під класифікаційною ознакою?
23. Що таке натуральна класифікація?
24. Що таке штучна класифікація?
25. Назвіть найістотніші класифікаційні ознаки страхування.
26. З чим пов'язана класифікація за історичною ознакою?
27. Що передбачає класифікація за економічними ознаками?
28. Що передбачає класифікація за юридичними ознаками?
29. Які види і підвиди страхування є в Україні?
30. У чому полягають основні риси особистого страхування?
31. Що таке майнове страхування?
32. Назвіть об'єкти майнового, особистого страхування та страхування відповідальності.
33. З чим пов'язане страхування відповідальності?
34. Що передбачає добровільне страхування?
35. Що відносять до складу обов'язкового страхування?
36. Які є види обов'язкового та добровільне страхування в Україні?
37. У чому полягає сутність класифікації за родом небезпек?
38. У чому полягає сутність класифікації за способом страхової виплати?

Рекомендована література Основна

1. Аулін В.В. Страхова справа: Навчальний посібник: Книга 3. Страхування на автомобільному транспорті. / В. В.Аулін, Б. С.Дігтяр, Є. К. Солових - Кіровоград: КОД, 2010. – 292 с.
2. Страхова справа. Книга 4 : Страхування на автомобільному транспорті : [навч. посіб.] / Є. К. Солових, С. О. Магопєць, С. Є. Катєринич [та ін.]. - 2-г вид., перероб. і допов. - Кропивницький : ЦНТУ, 2021. - 312 с.
3. Турєнко А.М. Автотєхнїчна експєртиза. Дослїдження обставин ДТП: пїдручник для вищих навчальних закладїв / А.М. Турєнко, В.І. Клименко, О.В. Сараєв, С.В. Данєць.– Х.: ХНАДУ, 2012. – 320 с.
4. Базилєвич В. Д. Страхова справа. – 5-є вид., стер./ В. Д. Базилєвич, К. Д. Базилєвич – К.: Знання, 2006. – 351 с.
5. Бїгдаш В. Д. Страхування: Навч. посїб. для студ. вищ. навч. закл./В.Д. Бїгдаш – К.: МАУП, 2006. – 448 с.

Додаткова

6. Ковтун І. О. Основи актуарних розрахункїв. Навч. посїб./ І.О. Ковтун, М. П. Дєнисєнко, В. Г. Кабанов – К.: Профєсїонал, 2008. – 480 с.
7. Машина Н. І. Економїчний ризик і методи його вимїрювання: Навч. посїбник./Н.І Машина - К.: Центр навчальної лїтератури, 2003. – 188 с.
8. На авто страхуванні шахраї заробляли і будуть заробляти // Страхова справа. – 2004. - № 4. – С. 54 - 57.
9. Наумець І. Водїйська загроза/І. Наумець// Контракти. – 2006. - № 9 / <http://www.kontrakty.com.ua>
10. Наумець І. Прибуток в аварїйному режимї/ І. Наумець// Контракти. – 2005. - № 25 / <http://www.kontrakty.com.ua>
11. Обов'язкове страхування: Навч. посїбник. / За ред. О. В. Бондар. К.: 2005. – 496 с.
12. Страховє посєредництво: теорїя та практика: Навчальний посїбник. / За ред. О М. Залєтова. – К.: Мїжнародна агенція „BeeZone”, 2004.
13. Страховї послуги: Навч. посїбник / За ред. А. О. Таркуцяк. К.: 2004. – 584 с.

14. Страхіві послуги: Навч. посібник. / За ред. Т. А. Говорушко. К.: 2004. – 400 с.
15. Страхування: Підручник / За ред.. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2008. – 1019 с.
16. Страхування: Навч. посіб. / За ред. В. Й. Плиса. - К.: Каравела, 2005. – 392 с.
17. Страхування: Навчальний посібник. / За ред. О. М. Залетов. К.: 2003. - 320 с.
18. Страхування: Підручник / Кер. авт. колективу і науковий ред. С. С. Осадець. – 2-ге вид. перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2002. – 599с.
19. Страхування: питання і відповіді: Навчальний посібник для ВНЗ. / Ред. Таркуцяк А. О. К.: 2003. - 260 с.
20. Страхування: теорія та практика: Навчальний посібник.-Рекомендовано МОН. / За ред. Н. М. Внукова. - К.: 2004. - 460 с.
21. Страхування як механізм надання гарантій підприємницької діяльності: Навчальний посібник./М.В. Мних. - К.: 2004. - 428 с.

Викладач


Підпис

Володимир Гончар

Гарант ОП


Підпис

Олександр ДИХА

Зав. кафедри


Підпис

Олександр ДИХА